

Posudek oponenta¹ diplomové práce

Student/ka:	Bc. Soňa Kadeřábková
Název práce:	Uvádění do filosofie na gymnáziích jako didaktický problém
Vedoucí:	Mgr. Zbyněk Zicha, Ph.D.
Oponent²:	doc. PhDr. Naděžda Pelcová, CSc.

Předložená diplomová práce je ojedinělým vážným pokusem o ujasnění a pojmenování didaktické perspektivy výuky filosofie na gymnáziích, dokonce s ambicí ujasnit si, zda lze filosofii vůbec učit a pokud ano, potom jakým způsobem a k čemu by vlastně filosofie měla žáky přivést.

Autorka, inspirovaná prací Šebešové Proč a jak učit filosofii...?, a jejím konceptem filosofických kompetencí, si nejen ujasňuje strategie vyučování filosofie, ale klade si především otázky po specifické povaze filosofie samotné (úvahy o tom, že není možno výuku koncipovat jako úvod do systému pozitivních vědomostí a faktických poznatků..., ale přemýšlí o uvádění do zvláštního, nepředsudčného myšlení, jež se vyznačuje schopností tázat se po bytostné povaze věcí). Klade si otázku, zda a jak lze učit nikoli o filosofii (ať už dějinně filosoficky nebo systematicky), ale filosoficky myslet. A pro tento svůj záměr hledá oporu a inspiraci.

Proto je další část textu věnována analýze středoškolských učebnic pro filosofii v rámci ZSV. Autorka tak činí důkladně a kriticky a existující nabídku učebnic hodnotí právě z hlediska toho, jak naplňují požadavek inspirace a iniciace k filosofování, jak přispívají k utváření a sebeutváření studentovy osobnosti a upevňují jeho vědomí vlastní identity.

Na základě analýz učebních textů, jejich obsahové i formální stránky formuluje autorka samostatně v závěru principy a pravidla uvádění do filosofického myšlení: respektování a reflektování specifčnosti filosofie, princip chvály filosofie, princip iniciace zájmu o filosofii, princip rozvoje filosofických kompetencí, princip interpretace, princip otevřeného prostoru pro otázky, princip filosofie jako metodologie humanitních věd.

Práci považuji obsahově za zdařilou, jazykově kultivovanou (s výjimkou komolení jména autora Úvodu do filosofie Arno Anzenbachera – správně je uveden jen v seznamu použité literatury). Práce je promyšlená, logicky strukturovaná.

¹ Nehodící se škrtněte.

² Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autork/ka posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy:**

1. V souvislosti s formou prezentace filosofického tématu autorka s odvoláním na Piťhu zmiňuje pozici, která radí nepoužívat příliš odbornou terminologii (Piťha je nazývá „odborné podjazyky“) a o filosofických tématech chce hovořit běžným jazykem, o 5 stránek dále autorka s odvoláním na Šebešovou píše o „nutnosti přesných pojmových rozlišení“. Pokuste se tedy zamyslet nad výhodami a úskalími obou pozic jazykového vyjádření tématu.
2. Autorka v přečtené literatuře odkazuje také Hejdánkův Úvod do filosofování. Jak jde požadavek ujasnění předmětu filosofie, toho, čím se filosofie zabývá dohromady s Hejdánkovým vymezením filosofie jako nepředmětného myšlení?

V Praze 1. 8. 2023

.....
Naděžda Pelcová